

FILM ȘI IMAGINE

-UTILIZAREA FILMULUI ÎN PREDAREA LIMBII ENGLEZE-

Prof. Iuga Marcela Cristina
Seminarul Teologic Ortodox, Cluj-Napoca

Dacă elevii nu învață limbajul sunetelor și a imaginilor, n-ar trebui să fie considerați analfabeți ca și cum are merge la școală fără să fie capabili să citească și să scrie¹

IMAGINE VS. CUVÂNT

Schimbarea de paradigmă din secolul XX a dus la mutație a modului de receptare a procesului instructiv. Dacă până atunci rolul profesorului era de organizator și conducător al lecției și al elevului de spectator, abordarea s-a inversat. Profesorul rămâne organizator, dar de aici rolul său va fi doar de participant la activitate, de prompter silențios, elevul preluând, adaptând și personalizând procesul de învățare. Actor direct pe scena școlii, elevul chemă, precum eroii din basme, ajutoare. În secolul vitezei, putem enumera următoarele *resurse primare*: obiectele din viața reală (realia), tabla neagră, caiete și instrumente de scris, tabla albă și manualele, casetofoanele, C.D.-player, D.V.D-urile, video-proiectoarele, xeroxurile, laboratoarele, video-urile, computerele și prezentările în Power-Point, și am adăuga noi, tablă interactivă. Resursele secundare sunt următoarele: dicționarele (D.E.X sau D.E.X-on line), Internetul, Enciclopedii, dar și alte softuri educaționale, audiobooks-uri.²Toate inovațiile duc la o tranziție dinspre *cuvânt* spre *image*: „Înlocuirea cărții tipărite cu ecranul televizorului, migrația de la cuvânt la imagine, de la discurs la personalitate sau, după cum preferă artizanii cuvântului, de la logocentrism la iconocentrism.”³

REAL VS. IREAL

Matei Călinescu, în *A citi, a reciti* vorbește despre *funcția irealului*, sau nevoia de fantezie, de evadare din realitate spre un tărâm al iluziei unde totul este posibil. Uneori însă lectura este înlocuită de televizor: „Pentru copil – inclusiv pentru copilul întârziat sau adolescent – lectura pasionantă, pare să fie mai mult o extensie (mai mult simbolică) a jocului și a fantazării [...]. Întrucât lectura implică întotdeauna și muncă (poate muncă invizibilă, poate „joc de-a munca”, dar muncă totuși, uneori chiar muncă

¹"If students aren't taught the language of sound and images, shouldn't they be considered as illiterate as if they left college without being able to read or write?" Apud George Lucas, *Edutopia*.

²Apud Jeremy Harmer, *The Practice of English Language Teaching*, Fourth Edition, Longman, 2007.

³David Lyon, *Postmodernitatea*, traducerea din engleză de Luana Schidu, introducerea la ediția română de Ștefan Stănciugelu, București, Editura DU Style, 1998, p.40.

grea), astăzi mulți copii preferă să se uite la televizor, televiziunea îndeplinind unele dintre funcțiile lecturii cu numai o fracțiune de efort, lăsând însă pe dinafară, în același timp, niște ingrediente esențiali ai stării de confort intelectual al copilului-cititor.”⁴

Într-un studiu din anul 2000 făcut în Marea Britanie, se demonstrează că lectorii contemporani de vârstă mică consideră cărțile «„demodate, plictisitoare, frustrante, și pe cale de dispariție, [...] sunt prea lungi, cer prea mult efort... Au prea multe cuvinte și nicio finalitate, acțiunea este prea lentă, și nu au imagini.” Pentru copiii pentru care recepția vizuală a devenit semnificativă, un mediu relativ nou – cartea electronică – poate apărea chiar atractivă.» Prin urmare, noul canal va fi exact acest E-book/carte electronică, o variantă virtuală a cărții «„...un text analog cărții, care este într-o formă digitală pentru a fi proiectată pe un ecran de calculator...”»⁵

COMMUNICATIVE LANGUAGE TEACHING

Termenul *communicative approach*/ abordare comunicativă și *Communicative Language Teaching* = CLT/ Predarea Limbii prin Comunicare, a apărut în anii '70, având drept obiectiv dezvoltarea *competenței de comunicare* în cadrul orelor de curs. Rezultatele nu întârzie să apară: elevii învață din ceea ce aud la interlocutor, 'producția lor orală' va fi sporită considerabil, își vor dezvolta fluența și nivelul motivației lor va crește.

O definiție spune că: „metoda comunicativă se bazează pe ideea că învățarea de succes a unei limbi vine din învățarea într-un context real. Când elevii sunt implicați într-o comunicare reală, se vor activa strategii de asimilare naturale, și asta o să le permită să învețe să utilizeze limba.”⁶ Rezultatul metodei este cei patru-4-C: *creativity, critical thinking, communication, and collaboration*- *creativitate, gândire critică, comunicare și colaborare*.

AUTENTIC VS. NON-AUTENTIC

Filmele pot fi utile în învățarea unei limbi străine. Elevii pot viziona fie un întreg film scurt sau lung metraj, fie un segment, fie silențios, fie doar sonor și în absența imaginii. Diferența dintre *materialele non-autentice* folosite în situația de listening și *pseudo-autentice*, ca și cele din cadrul filmelor, este că elevii se pot apropia mai mult de

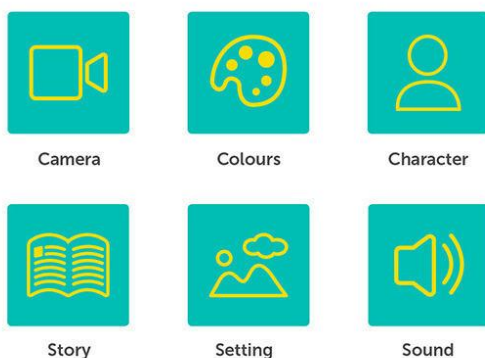
⁴Matei Călinescu, *A citi, a reciti, Către o poetică a (re)lecturii*, ediția a II-a, traducere din limba engleză de Virgil Stanciu, Polirom, Iași, 2007, p.111.

⁵ «“. . . a text analogous to a book, that is in digital form to be displayed on a computer screen . . . »[t.n.] Mary Trim, *Growing and Knowing. A Selection Guide for Children's Literature*, K.G.Saur, München, 2004, p.206.

⁶ „The communicative approach is based on the idea that learning language successfully comes through having to communicate real meaning. When learners are involved in real communication, their natural strategies for language acquisition will be used, and this will allow them to learn to use the language.”

cele din urmă. Filmele artistice (material autentic) plac tuturor; sunt foarte ușor de procurat; vin în diverse formate; durata vizionării este controlabilă; folosirea subtitrărilor este controlabilă. Filmele pot fi vizionate de dragul vizionării, în scop cultural, pentru înțelegerea mesajului audiat, pentru a asigura un model de limbă vorbită, ca și input/stimul pentru alte activități. Se pot realiza activități pre-vizionare, în timpul vizionării, și post-vizionare. Filmele nu se vizionează într-o singură 'ședință', adică tot filmul odată. Se folosesc bucăți/scene, asupra cărora se lucrează apoi. Diverși teoreticieni descriu diverse metode / activități care se pot realiza pornind de la filme, dar cele care m-au interesat pe mine au fost filmele – ecranizări ale unor romane. Metodele de a folosi cartea și filmul sunt variate.

3C ȘI 3S (CAMERA, COLOURS, CHARACTER/ CAMERĂ, CULORI, CHARACTER ȘI STORY, SETTING, SOUND / POVESTE, CADRU, SUNET)

Termenii de mai sus analizează o imaginea din perspectivă hermeneutică. Analiza imagistică presupune o abordare trilaterală. În primul rând, strategia *cameră, culoare, caracter/personaj* se bazează pe o viziune obiectivă. Ochiul urmărește unghiul camerei, culorile din fundal și prim-plan și mișcările personajului.

Cea de-a doua abordare este detaliată: *poveste, cadru, sunet*. Firul narativ al poveștii spuse de scenariști, regizor, personaje se dezvoltă în fiecare cadru al filmului. Sunetul joacă un rol deosebit de important, limba și limbajul de asemenea. Accentul pus pe anumite cuvinte, didascaliiile scenariștilor și indicațiile regizorului, trebuie să creeze un micro-univers cu cât mai apropiat de realia. Reacția privitorului va fi una, oricum reală și subiectivă: „Fiecare reacționează la o imagine pe baza propriei noastre sensibilități, culturi, inteligență, stare sau pasiune. Cu atât mai mult, interpretarea unei și aceleiași imagini va fi diferită în momente diferite. O fotografie produsă azi, va avea un impact diferit mâine. Chiar și plasarea imaginii poate dictat reacția noastră. O fotografie publicată într-un săptămânal de bârfe, a priori, nu poate avea același impact

ca una expusă într-un muzeu sau alta printată într-o carte sofisticată. Mediul în care fotografia apare poate determina interpretarea.”⁷

VISUAL LITERACY/ ALFABETIZARE VIZUALĂ

Visual literacy se referă la o abilitate imagistică pe care o poate dezvolta o persoană, accesată prin urmărirea unei și în același timp a experienței senzoriale. Dezvoltarea acestor competențe este fundamentală pentru învățarea umană. Când este dezvoltată, permite unei persoane alfabetizate vizual să interpreteze acțiuni, obiecte, simboluri, naturale sau artificiale, pe care le întâlnește în mediu. Prin utilizarea creativă a acestor competențe, este capabilă să comunice cu ceilalți. Prin utilizarea apreciativă a acestor competențe, va putea înșelege lumea și să se bucure de geniul comunicării vizuale.

O definiție ar spune altfel: abilitatea de a găsi semnificație în imagine. Se ocupă cu abilități de la simpla identificare- nominalizarea a ceea ce vezi- până la interpretarea complexă a nivelelor contextuale, metaforice și filosofice. Se cer multe aspecte ale cogniției, ca asocierea personală, interogarea, speculația, analiza, identificare de date și categorizarea.”⁸

De ce să creăm o legătură între imagine și cuvânt?Nu este un lucru staniu sau nou, faptul că elevii preferă imaginea televizorului sau calculatorului. Una dintre cauzele principale este că prima dă un feedback imediat, punând la dispoziția spectatorului imagini directe, pe când lectura presupune asimilare progresivă și sedimentare, dezvoltarea atenției și cultivarea răbdării: „Cei care au văzut povestea la televizor au descris efectele vizuale și acțiunea personajelor, în timp ce grupul care a lecturat povestea a descris mai mult dialogul povestirii și a dat în mod semnificativ mai multe informații despre conținutul textului și despre personaje.”⁹ În această generație vizuală, cel mai potrivit pare a fi să dezvoltăm și să potențăm această punte.

⁷“Each of us reacts to the picture on the basis of our own sensitivity, culture, intelligence, mood and passion. What is more, the interpretation of one and the same photograph will be different at different times. A photograph produced today will offer a different impact tomorrow. Even the place where the photograph is seen can dictate our reactions. A photograph published in a gossip weekly cannot have, a priori, the same impact as a photograph on display in a museum or of another printed in a sophisticated book. The environment where the photograph appears may determine our reading of it.” Grazia Neri în *Ethics and Photography*”

⁸“Visual literacy is the ability to find meaning in imagery. It involves a set of skills ranging from simple identification—naming what one sees—to complex interpretation of contextual, metaphoric and philosophical levels. Many aspects of cognition are called upon, such as personal association, questioning, speculating, analyzing, fact-finding, and categorizing.” P. Yenawine (1997) *Thoughts on visual literacy*, in J Flood, SB Heath, and D Lapp (Eds) *Handbook of research on teaching literacy through the communicative and visual arts*

⁹ Jane Healy, *Endangered Minds*, Touchstone, New York, 1990.

Bibliografie:

1. Călinescu, Matei, *A citi, a reciti, Către o poetică a (re)lecturii*, ediția a II-a, traducere din limba engleză de Virgil Stanciu, Polirom, Iași, 2007.
2. Harmer, Jeremy, *The Practice of English Language Teaching*, Fourth Edition, Longman, 2007.
3. Jane Healy, *Endangered Minds*, Touchstone, New York, 1990.
4. Lucas, George, *Edutopia* în *A Word from George Lucas: Edutopia's Role in Education*, <http://www.edutopia.org/word-from-george-lucas-edutopias-role-in-education>, March 29, 2016.
5. Lyon, David, *Postmodernitatea*, traducerea din engleză de Luana Schidu, introducerea la ediția română de Ștefan Stănciugelu, București, Editura DU Style, 1998.
6. P. Yenawine, *Thoughts on visual literacy*, in J. Flood, S.B. Heath, and D. Lapp (Eds) *Handbook of research on teaching literacy through the communicative and visual arts*, London: Taylor & Francis, 1997.
7. Trim, Mary, *Growing and Knowing. A Selection Guide for Children's Literature*, K.G.Saur, München, 2004, p.206. *Grazia Neri* în *Ethics and Photography*"